

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

ADUNAREA EPARHIALĂ

Sedința de Luni 14 a. c. se deschide de P. Sf. Sa la ora 10, în sala festivă a prefecturii. Notarul ședinții prot. A. Baba.

Se cetește și autentifică procesul verbal al ședinței de deschidere.

Înainte de a se intra în ordinea de zi dl Gh. Bogdan-Duică face următoarele propuneri: 1. „Adunarea eparhială să socotească necesară înființarea unei *Facultăți de teologie* pe lângă Universitatea din Cluj. 2. Adunarea să-și însușească propunerile admise de Congresul național bisericesc din Sibiu, și să ceară ca să se înființeze în Sighet o *Episcopie ortodoxă a Maramurășului*. 3. Adunarea eparhială să atragă atențiunea dlui Ministru al Cultelor, că cultul bisericii ortodoxe dominante nu este suficient îngrijit de Statul care l-a declarat dominant și pentru lecuirea acestor stări să ceară: a) *terminarea cât mai urgentă a bisericii catedrale din Cluj*; b) atribuirea prin buget de *fonduri globale* la dispoziția P. Sf. Sale, pentru a sprijini din ele clădirile bisericesti cerute de popor cu stăruințe ușor de înțeles; c) Îngăduirea, ca pentru aceasta adun. eparhiale și la nevoie însuși episcopii cu consiliile eparhiale, să pună biruri pe credincioșii lor din tot teritoriul eparhiei; 4. P. Sf. Sa să ia inițiativa înființării unei „*Soc. de studiu a trecutului și prezentului bisericii ort. rom.*” din țară, cu centrul în Cluj, cu îndatorirea de a publica o revistă de specialitate și de a propaga ideile sale prin conferințe și adunări generale anuale.

Propunerile se predau comisiunilor, organizatoare, culturale și financiare spre studiere și raportare.

Prot. A. Baba propune și adun. eparh. votând urgența, aprobă să se intervină la

Min. de Culte pentru reluarea în buget a funcționarilor protopopești prevăzuți în legea de organizare a bisericii, motivând pe lângă altele și cu faptul că Min. de Culte susține 56 capelani protopopești reformați.

Membrul Dr. L. Chirilă propune ca pentru preoții cari n'au sesiuni parohiale să li se ceară un echivalent dela Stat.

Intrându-se în ordinea de zi, *Prot. S. Furdul* raportorul comisiunii verificatoare propune și adunarea aprobă validarea mandatului dlui *I. Cimponeriu*, ales membru al adunării eparh. Cercul Dej.

Se dă cuvânt *raportorului comisiunii organizatoare prot. V. Gan*, care prezintă raportul general al Consiliului Eparhial către Adunare. Se primește în general iar în special la pct. 1 a) Adunarea se asociază doliului general și ia cu durere act de trecerea din viață a marilor defuncți, întregitorul de neam *Regele Ferdinand I.* și primul său sftnic și colaborator *I. I. C. Brătianu*, și dă expresiunea durerii prin sculare în picioare; b) ca omagiu pentru urcarea pe tron a *M. Sale Regelui Mihai I.* și instituirea *Inaltei Regente* la propunerea dlui *N. Bogdan*, în unanimitate se decide să se trimită M. Sale următoarea telegramă:

„*Întrunită întâia oară sub Domnia Maiestății Voastre, Adunarea Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului roagă pe bunul Dumnezeu ca tânărul urmaș al unor glorioși înaintași să poată culege din dragostea curată și din alipirea neclintită față de Tron a întregului neam românesc, puterea de a duce spre un strălucit viitor destinele țării și spre o desvoltare înfloritoare Biserica căreia îi aparține*“.

Inaltei Regențe:

„*Adunurea Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului pătrunsă de respect și supunere față de instituțiile țării, aduce asigurarea celui mai desăvârșit devotament Inaltei Regențe, al cărei sprijin îl învoacă pentru progresul Bisericii dominante, cel mai sigur stâlp al consolidării României*“.

La pct. 2. Împlinirea formelor constituționale la alegerile corporațiilor în spiritul legii nouă de organizare a bisericii și statorirea granițelor prin bună înțelegere între eparhia noastră și Oradea-mare, se ia cu aprobare la cunoștință. Adun. eparh. constatând că Consist. spiritual mitropolitan nu și-a început încă activitatea și că afacerile apelate stau nerezolvate, cere dela factorii cu cădere a sana grabnic acest neajuns.

La pct. 3. Adunarea cere ca la noua constituire a Consiliului mitropolitan, dacă va funcționa și după 1931, eparhia noastră să fie reprezentată pe baza principiului parității. În chestia abzicerii dlui Dr. A. Bodea din adunarea eparhială, fiindcă Min. de Justiție nu permite judecătorilor să facă parte din corporațiunile noastre bisericești, se va cere Min. de Justiție, ca judecătorii să poată intra în drepturile lor, cu atât mai vârtos cu cât și biserica ca și justiția slujește dreptății și o urmărește în toate acțiunile ei.

Lupta purtată de Episcopatul ortodox în Senatul țării, cu desbaterea legii cultelor și punctul de vedere just și absolut nevătămător pentru nici o biserică sau confesiune, pe care s'a pus Episcopatul cu prilejul desbaterilor, a stârnit mare însufletire și în obștea credincioșilor acestei eparhii. Deci adun. eparh. aprobă cu satisfacțiune ținuta Episcopatului nostru și exprimă mulțumita sa protocolară întregului Episcopat și în special P. S. Sale Episcopului nostru, care cu multă claritate a precizat în Senat doleanțele eparhiei noastre.

La discuția ce se deschide asupra legii cultelor iau parte dnii *Dr. L. Chirilă, Gh. Bogdan-Duică, Dr. V. Sava și V. Gan.*

Adunarea eparhială, având în vedere că prin suprimarea art. 45 (47), nu s'a soluționat prin legea cultelor chestia litigiilor averilor bisericești, ci urmează — după cum s'a

promis — să se alcătuiască o lege specială, cere Episcopatului nostru a sprijini la timpul său cu autoritatea Sf. Sinod să se intervină la Inaltul Guvern, ca noul proiect să fie depus pe masa Corporilor legiuitoare. Cere mai departe, ca la timpul potrivit Prelații noștri să ceară și avizul corporațiilor legale ale bisericii — nu a stradei — ca întregă biserica vie ortodoxă să-și poată spune cuvântul într'o chestiune ce o interesează atât de aproape.

Vizitațiunile canonice ale P. Sf. Sale pline de succese pastorale, făcute în 12 parohii și sfințirile bisericilor din Sănnicoară, Dej, Zălau, se iau cu plăcere la cunoștință și adunarea unanim dorește P. Sf. Sale, mulți ani de viață, ca să poată desăvârși opera cea mare la care muncește cu puteri neistovite.

Se iau cu satisfacțiune la cunoștință vizitele făcute episcopiei noastre din partea P. S. Episcopi *Visarion* dela Hotin, cu 20 protoierei din Basarabia, P. S. Lor Epp. *Ioan al Armatei*, *Grigore Comșa* dela Arad, Arhiepiscopul *Andrei Crișanul* dela Oradea și I. P. C. Archim. *Scriban* din București.

Asemenea se iau la cunoștință începerea funcționării protopopiatului Maramurășului, sub conducerea de curând alesului protopop *M. Muntean*, precum și întregirea postului de revizor eparhial prin prot. *D. Antal*, fost protopop al Reghinului.

Sub pct. 10 al raportului se cuprinde darea de seamă despre conferința protopopilor ținută în luna Nov. sub presidenția P. Sf. Sale. Chestiunile importante ce s'au discutat, ca propaganda religioasă, sectarismul, înființarea de reuniuni, chestia stoloanelor etc. au dat rezultate remarcabile și adunarea eparhială apreciindu-le își exprimă dorința de a se continua în fiecare an, tratând tize practice de așa fel încât să poată fi apoi discutate cu folos și în conferințele preoțești.

Condițiile prielnice între cari funcționează Tipografia eparhială, — care pe lângă alte tipărituri a tipărit și o carte de rugăciuni în 20 mii de exemplare — se iau la cunoștință.

Pentru ușurarea bunului mers administrativ, Adunarea încredințează Cons. eparhial, să tipărească blanchetele de statistici și tablouri uniforme; până la înființarea li-

brăriei, distribuirea tipăriturilor să fie încredințată unei persoane pricepute, evitându-se distribuirea greoaie prin intermediul oficiilor protopopești; pe viitor să se trimită și arhivelor protopopești câte un exemplar din toate ordinele, regulamentele și protocoalele ce se distribuie oficiilor parohiale.

Încheindu-se discuția specială, raportul general se declară primit.

Se prezintă la ordinea zilei raportul secției culturale fiind raportor dl *Dr. Sextil Pușcariu*.

Eparhia nu are nici o școală confesională. În 221 edificii de ale bisericii funcționează școli de Stat. În eparhie funcționează 590 învățători ortodocși, 48 preoți-învățători și 635 inv. de alte confesiuni.

Elevi obligați la școală sunt în total 45.665, din aceștia o cercetează numai 28.639. Au rămas deci fără instrucție 37%.

Față de numărul mare de analfabeți (27%) raportorul propune și adunarea aprobă, să se intervină la locurile cu cădere spre a se înmulți școlile și a se îmbunătăți corpul didactic inferior, prin ce se va ridica negura analfabetismului.

Se aprobă propunerea membrului *Dr. L. Chirilă* de a se interveni la Min. Instrucției se intensifice nizuința de a se crește viitorii învățători în spirit cât mai creștinesc, propunându-li-se și cântările bisericesti ca și ei să le poată propune la rândul lor, înființând coruri la biserici.

Pentru stabilirea orelor de religie în noul program al școlilor secundare adunarea intervine la *Ministeriul Instrucțiunii, Comisiunea pentru întocmirea programei școlilor secundare* cu următoarea telegramă:

Adunarea eparhiei Cluj, deliberând azi asupra importanței educației religioase în școlile secundare, Vă roagă să prevedeați pentru studiul religiei 3 ore săptămânal în fiecare clasă.

Catehizarea în școlile secundare e prevăzută de 20 profesori de religie, 13 definitiv și 7 provizori. Min. Instrucțiunii va fi rugat, ca la numirea profesorilor de religie să ia și avizul Consiliului eparhial.

În școlile primare au catehizat 162 de preoți și 332 învățători. Li se exprimă mulțumită preoților cari au catehizat, ca unora

cari își înțeleg chemarea de învățători ai evangheliei. Pentru introducerea în planul de învățământ al școlilor normale și practica catehizației și ritualului bisericesc se vor face noi intervenții la Minister.

Ca să se sporească numărul actual al meseriașilor români ortodocși (4800) și al ucenicilor (1928), preoțimea va îndemna, cu stăruință, pe părinți să-și trimită copiii la meserii.

În chestiunea *edificiilor școlare*, proprietatea bisericilor, (234) azi folosite de Stat, după o discuție mai lungă se decide că la această avere nu putem renunța, fiind depusă în ea toată truda bisericii, spre a ne putea salva limba. Se vor face noi intervenții la Stat, ca să le răscumpere și ca acțiunea să fie mai eficace se va încerca o intervenție comună cu celelalte eparhii, solicitând și concursul parlamentarilor membrii ai adunărilor eparhiale.

La propunerea raportorului, se dă spre studiere Cons. eparhial, propunerea dlui Gh. Bogdan-Duică privitor la înființarea „Soc. de studiu a trecutului și prezentului bisericii ort. rom.”

După această discuție specială se aprobă raportul comisiunii culturale.

Ședința se ridică la 12 1/2, deschizându-se la ora 4 1/4.

La ordinea zilei raportul secției bisericesti, raportor *Dr. Petru Meteș*.

Statul personal la centru este cel cunoscut, în eparhie în cele 393 parohii matere cu 110 filii, funcționează 15 protopopi titulari, 2 adm. protopopești, 4 protopopi onorari, 232 parohi, 95 administratori parohiali permanenți, 8 capelani și 5 diaconi. Preoți penzionați 2, văduvi 53 și 14 ieromonahi. Parohii vacante 65. S'au hirotonit 25 preoți. Populația ortodoxă 43.100 familii cu 307.278 suflete, din totalul locuitorilor eparhiei 45%. Căsătorii încheiate la biserică 2842, numai la forurile civile 115. Căsătorii mixte 501. Nașteri 9999, din acestea ilegale 900. Morți 6578. Convețuiri ilegale 1674. Divorțuri bisericesti 179. Cercetează biserică 79.597, de loc 18.190. S'au mărturisit 140.595.

Inspecțiuni din partea protopopilor s'au făcut 478, vizitând 286 parohii.

Au revenit la ortodoxie 1325 suflete. Între cei trecuți în mase s'au înființat pa-

roșii în Leurda, Top, Gâmbaș, Borșa II, Vișăul-de-Sus și Pata.

Adunarea invită Consiliul, ca în orașele unde sunt spitale, orfelinat, inst. de orbi, temniți etc. să oblige și îndrume toți preoții să cerceteze aceste instituții și să se îngrijască de hrana sufletească a celor internați.

Se relevă munca rodnică desfășurată de Soc. femeilor ort. rom. în general și în special a filialei din Cluj, căreia la propunerea P. Sf. Sale i se exprimă mulțămite.

Sectarismul stagnează în eparhia noastră. Avem în total 6677, din aceștia sunt în total trecuți dela biserica noastră numai 710. Din totalul populației eparhiei sectarii formează 4%, iar sectarii ortodocși mai puțin ca 1/2%. Preoțimea desvoaltă o bogată activitate de combatere sectară.

La propunerea dlui Dr. I. Lupaș, adunarea aprobă: „Să se trimită în numele adunării eparhiale o adresă motivată I. P. S. S. Patriarhului Miron, solicitând: 1. Să se trimită din toate publicațiile Institutului Biblic un număr corăspunzător de exemplare, gratuit, spre a fi răspândite prin preoții noștri în toate parohiile; 2. Să se publice în această bibliotecă biografia mamei lui Andrei Șaguna, pentru întărirea mamei române și a generațiilor tinere în credința ortodoxă“.

Se fixează ca desiderat al adunării propunerea prot. Vasiliu, ca să se trimită și din partea eparhiei noastre un preot în străinătate pentru a studia mijloacele și metodele moderne de pastorală preoțească.

Pe teritoriul eparhiei sunt în total 1789 cârciume cu 580 proprietari ortodocși, 497 străini și 712 ovrei. Au scăzut proprietarii ortodocși cu 2, cei străini cu 11, iar ovreii au sporit cu 85. Bețivii pătimiși dela 3082 au scăzut la 1052, iar abstenenții au sporit dela 6890 la 7647. În vederea propagandei antialcoolice, la propunerea dlui Dr. I. Lupaș, să decide să se institue un premiu pentru cea mai bună predică, potrivită ca mijloc de propagandă antialcoolică. Prea Sf. Sa ofere cel dintâi premiu. Foaia oficială va publica numele preoților cari se disting în combaterea acestei plăgi sociale.

Regulamentul pentru instituirea preoților provoacă o vie discuție la care iau parte

dnii: Dr. I. Lupaș, N. Bogdan, Dr. Alex. Dragomir, A. Ludu, Dr. Silviu Dragomir, Dr. V. Sava și după deslușirile P. Sf. Sale se hotărăște menținerea principiului electivității în materia de complectarea parohiilor, cu toate izvoarele de drept cari reglementau această chestiune pe teritoriul Statutului organic; când parohiile nu se pot întregi prin alegere, se autorizează Consiliul eparhial și Chiriarchul să le întregescă prin numire de administratori parohiali. Actele alegerilor, nefuncționând scaunele protopopești, se vor înainta Consiliului eparhial, după 14 zile dela alegere. În sesiunea viitoare se va prezenta un regulament în sensul acestor hotărâri.

Devenind un loc vacant în Consistoriul spiritual în urma dimisiei prot. T. Cotuțiu, se alege cu 25 voturi contra 6, pr. *Patriciu Curea*, prof. de religie din Cluj.

Cererea parohiei Iclandul-mare de a trece la protopopiatul Ludușului, nu se aprobă. Ședința se ridică la orele 7^{1/4}.

Ședința din 15 Mai c. P. Sf. Sa deschide ședința la orele 9. Notar Dr. V. Teacău. Procesul verbal al ședinței a II-a se autentifică.

Raportul *comisiunii financiare*. Raportorul Dr. Alex. Dragomir prezintă în amănunte bilanțul eparhiei, apoi bugetul pe anul curent. Ambele se aprobă. Situația fondurilor la 31 Dec. 1927 e următoarea: Fondul general Lei 4.172,148.62. Fondul reședinței Lei 1.513,568.—. Fondul catedralei, până în prezent s'a cheltuit pentru zidirea catedralei Lei 34.248,293.82. Fondul tipografiei Lei 1.123,140.64. Fondul de pensuni 4.395,221.57. Fondul construirii Internatului teologic Lei 4.421,720.60. În afară de acestea se mai administrează diferite fonduri în sumă totală de 1.327,650 Lei. Daniile și fundațiunile administrate de Consiliu sunt 31, în sumă totală de Lei 423.877.01. Depozite fructifiere au fost Lei 1.803,833.52.

În cursul anului s'au făcut donațiuni parohiilor din eparhie în sumă de 5.231,811.04 Lei, cu 4 milioane mai puțin ca în anul precedent. Donatorilor li se exprimă mulțumiri.

Nouă împroprietăriri în 1927 s'au făcut în 14 parohii, primind toate la olaltă 202 jug.

între ele și 5 terenuri pentru zidiri de biserici.

Situația de azi a sesiunilor primite de parohiile noastre din improprietărire este, că au primit până azi toate laolaltă în mod definitiv 1537 jug. 109 st.² și provizor 2945 jug. 987 st.², deci la olaltă 4482 jug. 1096 st.² și că au întreg complexul de 50 jug. pământ 67 parohii.

Nu-l au în întregime 436 parohii.

Nu este de loc sesiune preoțească în 74 parohii matere; nu este de loc sesiune bisericască în 52 parohii matere; nu este de loc sesiune cantorală în 192 parohii matere; nu este de loc nici un fel de sesiune în 35 parohii matere și în 71 filii.

Privitor la improprietăririle parohiilor din Munții Apuseni, se va interveni la Minist. Agriculturii să se dea și preoților sesiuni de 10 jug. pădure.

Biserici noi în lucrare au fost 25 și s'au terminat complet 12. S'au restaurat 47. Fondurile speciale pentru înfrumșetarea bisericilor și cimitirelor sunt 82, având o avere de Lei 794.704.—. Casele parohiale au sporit cu 15, s'au reparat 42. Fonduri speciale pentru zidiri de case parohiale și întreținerea lor sunt 97 cu Lei 1.299,672.

Averea activă a parohiilor și protopopiatelor se cifrează la Lei 118.922,104.41.

Împlinindu-se 10 ani la 15 Oct. 1929 dela reînființarea eparhiei noastre, adunarea primește propunerea dlui Dr. S. Stanca și îndrumă Cons. eparhial de a întocmi până la acea dată *istoricul eparhiei*. Acest eveniment se va comemora în mod deosebit.

Comisiunea economică prin raportorul său prot. *Andr. Ludu* prezintă raportul referitor la fondul de pensuni și se aprobă, ca protopopilor să li se rețină 10% la fond după suma de 650 lei. Se mai aprobă sporirea pensiunilor, văduvelor și orfanilor de preoți după o scală proporțională. Pentru sporirea fondului de pensuni se va interveni la Min. de Finanțe să cedeze economiile din funcțiunile vacante din eparhie.

Di *Dr. S. Stanca* ca raportor al comisiunii organizatoare prezintă proiectul de modificare a unor articole din Regulamentul Academiei teologice. Conform modificărilor acestora aprobate de adunare, se institue la Academie examen de licență, în scris și oral. Licențiații vor primi o diplomă de „licențiat al Academiei teologice

ortodoxe române din Cluj“. După o discuție la care iau parte dnii: Dr. A. Buzdug, Dr. Sextil Pușcariu, Aurel Ciortea și P. Sf. Sa, se hotărăște ca Decanul Academiei de aici înainte să fie ales pe 3 ani.

Adunarea eparhială primește propunerea dlui G. Bogdan-Duică referitoare la înființarea Facultății de teologie și o dă spre studiere Consiliului eparhial, apoi de a cere fonduri pentru terminarea catedralei, a atribuirii prin buget a unui fond global și de a impune biruri și le dă consiliului spre executare.

Propunerea dlui N. Bogdan de a se introduce orga în bisericile noastre se va transpune Sfântului Sinod, singur competent de a decide în asemenea materie.

Încheindu-se ordinea de zi, P. Sf. Sa declară de închisă sesiunea ordinară a adunării eparhiale pe anul 1928 și prin o scurtă cuvântare mulțamește membrilor pentru munca depusă și interesul purtat chestiunilor bisericesti atât de importante în viața noastră națională.

Prot. Gr. Pletosu, în numele adunării mulțamește la rândul său P. Sf. Sale pentru taetul cu care a condus adunarea, încheind cu urarea, ca bunul Dumnezeu să-i dea sănătate și mulți ani spre binele și fericirea acestei eparhii.

Prea Sfinția Sa a fost îndelung ovaționat.

Adunarea eparh. s'a încheiat cu un bogat mănunchiu de hotărâri dintre cele mai importante, cari dacă vor avea și sprijinul forurilor competente și vor putea fi realizate întocmai, vor contribui la intenzificarea vieții bisericesti și religios-morale a credincioșilor noștri.

Rep.

Sărbătoarea Eparhiei Caransebeșului

P. Sf. Sa Episcopul *Dr. Iosif Badescu* al Caransebeșului, împlinind 70 ani de viață și 40 de activitate preoțească, în ziua de 15 Mai a fost sărbătorit cu o deosebită solemnitate, la care a luat parte întregă Adunarea eparhială.

Cu bucurie ne asociem și noi la sărbătoarea fraților din eparhia Caransebeșului și dorim Prea Sfinției Sale încă mulți ani, sănătate și putere de muncă.

O sărbare înălțătoare

Sub înaltul patronaj al *Prea Sfințitului nostru Episcop Nicolae, Societatea ort.-naț. a femeilor române, filiala Cluj*, a aranjat Duminecă în 20 Mai a. c. la orele 10 a. m. în sala *Teatrului Național* frumoasa sărbare cu ocazia distribuirii premiilor la cei mai buni și talentați copii din școlile primare și secundare de pe teritoriul Clujului.

Pe când în bisericile creștine răsună glasul preoților săvârșind slujba obișnuită în cinstea și preamărirea Tatălui Ceresc, parecă o slujbă tot atât de înălțătoare, dar mai puțin obișnuită, se săvârșea în mărețul templu al artei din Cluj întru cinstea și înălțarea sufletească a unor tinere și talentate mlădițe, a unor buni și aleși copii, fala și temelia neamului nostru de mâne.

Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae, înconjurat de doamnele din comitet, prezidă sărbătoarea. P. S. Sa și cu acest prilej a dat dovadă de intențiile frumoase și interesul viu ce-l poartă tuturor acțiunilor și întreprinderilor cari-au darul să contribuie la înălțare, progres și virtute. A deschis sărbarea cu câteva cuvinte adânc simțite, a relevat valoarea și meritul acestei sărbări, a lăudat zelul și străduințele celor ce-și așteaptă răsplata, precum prin cuvinte juste a menționat și eforturile prețioase ce le face Soc. fem. ort. pentru binele și înălțarea bisericii și a neamului. — Cu aceasta sărbarea și-a luat cursul.

Copiii premiați au început să se părăndeze pe rând, pe dinaintea mesei încărcate cu daruri. Duiioase și emoționate clipe! În fața P. Sf. Sale Episcopului, a tuturor autorităților, a unui public select, în fața părinților și colegilor sau colegelor, cei distinși își primiau darul în aplauzele celor prezenți. Dela cel mai plâpând copil și până la cel din ultima clasă a liceului se putea citi din față expresia mulțumirii și a bucuriei profunde. Darurile au fost modeste, compuse din cărți, iconițe sfinte sau lănușoare cu Maica Domnului pentru copile, însă ele prin farmecul momentului și al împrejurărilor în cari au fost date, constituie cea mai prețioasă și neîntrecută răsplată. S'au premiat în total peste 140 de copii, dintre cari în majoritate copile. Iar

după distribuirea premiilor, eleva *Surora Ilie* din cl. VIII-a la lic. „Regina Maria“, printr'o alocuțiune deosebit de frumoasă a exprimat în numele celor premiați sincere mulțumiri și recunoștință Soc. fem. ort. rom. pentru nobilul gest, pentru generoasa jertfă ce din an în an și-a pus în gând să facă pentru a răsplăti desinteresat silința, talentul și virtutea, în cadrul unei atât de frumoase și înălțătoare sărbări.

Doamna prezidentă *Elena Popescu-Voitești*, rostind apoi câteva cuvinte elogioase la adresa celor premiați, mulțumește P. Sf. Sale Episcopului Nicolae pentru onoarea ce-a făcut-o societății, patronând sărbarea, mulțumește reprezentanților autorităților și publicului prezent pentru sprijinul moral ce l-au dat frumoasei reușite a acestei sărbări și cu aceasta se încheie solemnitatea.

Este al patru-lea an decând susnumita societate, necruțând nici o jertfă materială, și-a impus, pe lângă ale întreprinderi binecuvântate cu caracter religios-cultural și această sărbare menită să răsplătească o muncă ideală la unii și să trezească ambiția și dorul de învățătură la alții.

Soc. ort.-naț. a femeilor române nu putea să aibă o inspirație mai fericită decât să-și depună obolul său întru promovarea și distincția talentului și a virtuții. Azi, în vremurile de mari prefaceri sociale, fizice și morale, în cari ne-a fost dat ca să trăim, vedem cum pretutindeni pe suprafața pământului uscat, indiferent de rassă și gradul de civilizație, se promovează și se disting în deosebi însușirile excepționale fizice, se premiază puterea pumnului, iscusința în mânăuirea diverselor tipuri de arme, de jocuri, de alergări, etc. Lumea noastră modernă, mai mult chiar decât în anticitate, înclină spre aprecierea forței fizice, neglijând în mod considerabil pe cea spirituală. Să ne mirăm atunci dacă împreună cu încurajarea și cultivarea exagerată a aptitudinilor strâns legate de cele materiale, prind teren și se înalță și pornirile păcătoase spre vițiu și desfrâu, inerente de obicei forței materiale, care pe calea materiei își caută satisfacția?!...

Iată de ce socotim nobila inițiativă a onor. Societății a fem. ort.-rom. — de a premia la copiii noștri sânguința, talentul și purtarea morală, de cea mai semnifica-

tivă și sănătoasă acțiune pe care ar fi putut-o săvârși cândva pe altarul acestui o-bijduit neam al nostru, care și-a dobândit dreptul și trebuie să tindă să se cultive și să se înalțe.

Cine a avut prilejul să asiste la emoționata sărbare de Duminică, nu va putea tăgădui că cugetul și inima i-a fost pătruns pentru câteva clipe de cea mai sublimă înduioșare și bucurie, trăind alături de cei răsplătiți pentru forța spirituală adevărate momente de emoție și elevație internă.

Felicităm din tot sufletul onor. Comitet al Soc. ort.-naț. a femeilor române, filiala Cluj, pentru înălțătoarele clipe de sărbare ce ne-au pregătit și-i urăm, ca tot astfel să-și vadă încoronată de succes strălucit munca și jertfa desinteresată depusă cu atâta abnegație pe altarul bisericii, patriei și neamului.

I. V.

* CRONICĂ *

Predici în biserica-catedrală din Cluj. Duminică în 27 Mai, va predica: *Pr. Nicolescu.*

Oaspeți francezi. Profesorii dela Facultatea teologică protestantă din Strassburg, dnii *Will* și *Strohl* au cercetat în zilele de 15 și 16 Mai a. c. Clujul și au fost oaspeții P. Sf. Sale Episcopului nostru. În Cluj au cercetat însoțiți de P. Sf. Sa Catedrala noastră în zidire, pentru care savanții streini n'au avut decât cuvinte de admirație, — apoi au cercetat Academia teologică, biserica noastră și în fine au cercetat și pe reprezentanții confesiunilor protestante: reformați, unitari și luterani. Profesorul *Strohl* a ținut la Academia teologică protestantă și o conferință în limba franceză. După impresiile noastre se pare că ar fi avut și o oarecare misiune — căci la plecare ne-au dat asigurări, că vor fi interpreți sinceri ai stărilor de aici, — convingându-se că în România, confesiunile streine sunt foarte bine aranjate — și nu cum scriu agenții plătiți. Din Cluj au plecat la București.

Tabla comemorativă despre judecații în procesul Memorandului dela 1894 s'a desvâlit la 25 Maiu a. c. cu mare solemnitate. În viață mai sunt profesorul Dumitru Comșa din Sibiu și Teodor Mihali, primarul Clujului. Vom da un raport mai detaliat.

Conferințele amiralului C. Bălescu au fost bine cercetate atât cea dela Biblioteca Universității ținută la 14 Mai, cât și a doua dela Teatrul Național din 18 I. c. Ni s'a dat prilej să ascultăm din cel mai competent loc importanța navigației și dragostea ce trebuie să o nutrim față de apele

noastre și de bogățiile lor, exploatate până acum de streini. Conferențiarul a fost rugat să le publice și atunci vom da despre savantul și interesantul cuprins mai multe amănunte.

Condamnare. Învățătorul Neamț Grigorie din Gherla a fost condamnat de Tribunalul din Dej în 25 Aprilie a. c. la opt zile închisoare corecțională și la plățirea speșelor de proces, pentru acțiunea subversivă împotriva Bisericii ortodoxe.

Deces. În ziua de 16 Mai c. a trecut la cele eterne preotul *Nicolae Cadar*, adm. parohial în Poiana-Ampoiului, în vârstă de 61 ani după 38 ani de preoție. A fost un preot harnic și devotat bisericii. La înmormântare, care a avut loc în Alba-Iulia, a luat parte prot. *Andrei Ludu*, consilier eparhial, ca delegat al P. Sf. Sale. Transmitem îndureratei familii condoleanțele noastre.

A murit de bucurie la revederea părinților. O sfâșietare dramă s'a întâmplat a doua zi de Paști în portul Constanța, pe bordul vaporului „București“. Între cei veniți cu vaporul era și familia păstorului *Ion Cușitaru*, aromân din Pind, cu soția și 3 nepoți orfani, veniți să se colonizeze în Dobrogea. În port îi aștepta fiul lor *Dumitru Cușitaru*, profesor și șef de serviciu în Min. Instrucțiunii. Când a ajuns să îmbrățișeze pe iubitul său tată, bucuria i-a fost așa de mare încât a căpătat un atac de inimă și a murit chiar în brațele tatălui său. Ori cine își poate închipui cât de grea și neașteptată a fost durerea transformată din cea mai mare bucurie. Toți cei de față au plâns.

Fruntași români francmasoni. Se știe că francmasoneria este considerată ca cea mai diabolică armă de distrugere a creștinismului și a statelor. Cetim cu surprindere în „Facla Românească“ revistă ce apare în București, Nr. 12—13, că în organizația francmazonică din România, numită „Marele Orient“ cu sediul în București, str. Știrbei Vodă 23, sunt membrii ca „frunțași“ domni *Dr. Alexandru Vaida-Voievod* fost prim-ministru, *Romulus Voinescu*, șeful Siguranței generale etc. iar logea „Steaua României“ ca „demnitari“ are — ceea ce nu ne vine să credem — pe *preotul Mihălcescu* prof. la Facultatea de teologie, Gh. Lungulescu, conferențiar la Casa Școalelor, redactorul revistei „Credința“, alături de alți mulți și printre ei și jidani. Cel ce scrie aceste lucruri prof. *Dr. N. Paulescu*, declară că ordinul francmasonic „Marele Orient din România“ are un caracter ovreiesc, *ateu și anti-clerical*. Sfântul Sinod, dacă va lua cunoștință de cele scrise în „Facla Românească“ știm că nu va întârzia să ia măsuri contra preotului *Mihălcescu*. O luptă intensă contra francmasoneriei a pornit „Glasul Monachilor“ scris numai de preoți și călugări.

O sentință originală a dat săptămâna trecută judecătorul *Ralph Giordano* din Orange, N. J. condamnând pe doi bețivi să asiste la slujba religioasă din ziua de Paști, la care ocaziune să dedună jurământul sfânt că nu vor mai bea alcool. Condamnații nu au făcut apel. — Aceasta s'a întâmplat însă în America, nu la noi.

PARTEA OFICIALĂ

CIRCULAR

către toți membrii consiliului protopopesc și a adunării electorale protopopești din tractul Reghinului.

În urma autorizațiunii primite dela Ven. Consiliu eparhial al eparhiei ort. rom. a Vadului, Feleacului și Clujului cu Nr. 2520 dela 30 Aprilie 1928, de a conduce alegerea de protopop al tractului Reghin, în calitate de Comisar eparhial, prin aceasta convoc, în baza §-lui 14 din Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, consiliul protopopesc al tractului Reghin pe ziua de *14 Iunie a. c. la orele 9 a. m. în cancelaria oficiului protopopesc din Reghin* pentru a fixa lista de candidare.

Iar pentru executarea alegerii de protopop la tractul Reghin, convoc, în baza §. 15 din Regulament, Adunarea protopopească electorală tot pe ziua de *14 Iunie 1928 la orele 10 a. m. în biserica parohială din Reghin*. Acestor acte le va premerge serviciul divin cu invocarea Duhului Sfânt.

Cluj, la 25 Mai 1928.

Dr. Vasile Sava,
comisar eparhial.

Nr. 286—1928

2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a *Sartăș*, din protopopiatul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Vasile Bumbuțiu, în conformitate cu rezoluția Ven. Consiliu Eparhial Nr. 2699—1928, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele: 1. Stolele uzitate azi, 2. O zi de lucru dela fiecare familie, 3. Venitul pământului de circa 2 jugăre, 4. Dreptul de pășunat și lemne de foc pe teritoriul comunei în măsura ce folosesc aceste drepturi locuitorii de clasa I. 5. Salarul dela Stat conform cualificației și gradelor de serviciu.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele recerute, se vor înainta în termen acestui oficiu protopopesc.

Concurenții cu prealabila încunoștințare a subsemnatului, se pot prezenta la fața locului pentru a cânta, cuvânta, eventual celebra și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Lupșei în conțelegere cu Consiliul parohial local.

Baia-de-Arieș, la 8 Maiu 1928.

Vasile Gan, protopop.

Nr. 29—1928.

2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului vacant de *cantor* al parohiei ortodoxe române din *Band*, (jud. Murăș) protopopiatul Târgul-Murăș, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Retribuțiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură.
2. Sesiune cantorală 8 jug. pământ calitatea I.
3. A treia parte din zilele de lucru și din ferdelele de cucuruz precum și din stolă.

Candidații cari doresc să reflecteze la acest post de cantor, își vor înainta oficiului parohial ort. din Band, până la termenul mai sus fixat, cererile scrise și semnate cu mâna proprie și înzestrate cu următoarele acte:

- a) Extras de botez;
- b) Certificatul de pe ultimul an școlar;
- c) Decretul de cantor;
- d) Certificat de bună purtare dela oficiul parohial concernent.

Concurenții sunt deobligați a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică spre a-și arăta cunoștințele în cântări și tipic.

Cererile neinstruite cu toate actele înșirate mai sus precum și cele intrate după termen, nu se vor lua în considerare.

Band, la 15 Martie 1928.

Pentru Consiliul parohial ort. român:

Președinte:
Ierofteiu Viscreanu,
paroh.

Secretar:
Indescifrabil.

Nr. 192/1928. Prot.

Văzut: *Ștefan Rusu,* protopop.